

**UCHWAŁA NR XXXIV/251/2021
RADY MIEJSKIEJ W PRÓSZKOWIE**

z dnia 28 czerwca 2021 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Prószków na lata 2021-2028

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2020 poz. 713 ze zm.) oraz art. 17 ust.1 pkt 1 w zw. z art.16b ust.1ustawyz dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2020 poz. 1876 ze zm.) Rada Miejska w Prószkowie uchwała co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Prószków na lata 2021-2028 ” stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Prószkowa.

§ 3.

Uchwała podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Prószkowie.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Prószkowie

Lucjan Dzumla

Załącznik do uchwały Nr XXXIV/251/2021
Rady Miejskiej w Prószkowie
z dnia 28 czerwca 2021 r.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Prószków na lata 2021 -2028

Prószków 2021

SPIS TREŚCI

str.

I Uwarunkowania tworzenia strategii

1. Wprowadzenie3
2. Podstawy prawne4

II Analiza i diagnoza

1. Charakterystyka gminy5
2. Dane demograficzne7
3. Edukacja.....8
 - 3.1. Żłobek.....8
 - 3.2. Wychowanie przedszkolne.....9
 - 3.3. Edukacja szklona.....9
4. Sport, kultura, rekreacja11
5. Świadczenia rodzinne, świadczenia opiekuńcze, świadczenie rodzicielskie.....14
 - 5.1. Zasiłki rodzinne.....14
 - 5.2. Świadczenia opiekuńcze.....16
 - 5.3. Świadczenie rodzicielskie.....17
 - 5.4. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.....18
6. Fundusz alimentacyjny.....18
7. Świadczenie wychowawcze.....19
8. Świadczenie Dobry Start.....20
9. Świadczenie Za życiem.....21
10. Pomoc społeczna.....22
 - 10.1. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.....30
 - 10.2. Bezrobocie.....32
 - 10.3. Długotrwała choroba, niepełnosprawność, starość.....34
 - 10.4. Domy Pomocy Społecznej.....35
 - 10.5. Dom dziennego pobytu.....36
11. Uzależnienia.....36
12. Przemoc39
13. Zdrowie.....45
14. Pozostałe formy pomocy.....46
 - 14.1. Karta Dużej Rodziny.....46

14.2. Dodatki mieszkaniowe.....	47
14.3. Stypendia szkolne.....	47
15. Analiza SWOT	48

III Programowanie

1. Misja, cele strategiczne i cele operacyjne	52
2. Zakładane rezultaty.....	57
3. Ramy finansowe.....	57
4. System wdrożenia, monitoring i ewaluacja strategii.....	58
5. Podsumowanie.....	59

I UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII

1. WPROWADZENIE

Rozwiązywanie problemów społecznych stanowi jedno z najważniejszych zadań administracji publicznej wszystkich szczebli. Działania w obszarze polityki społecznej powinny być realizowane w ramach zintegrowanego systemu, w którym równorzędnymi partnerami administracji samorządowej powinny być organizacje i instytucje należące do różnych sektorów życia publicznego.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest podstawowym dokumentem, stanowiącym narzędzie nowoczesnej pomocy społecznej, wspierającym długofalowe planowanie i realizację celów w zakresie rozwiązywania problemów. Znacznie wykracza poza obszar typowej pomocy społecznej i obejmuje swym zasięgiem także inne obszary takie jak: edukacja, sport, kultura. Wszystkie te obszary są ściśle powiązane i stanowią o jakości życia mieszkańców.

Diagnoza rzeczywistych potrzeb oraz określenie planu działań w dłuższej perspektywie są niezbędnymi warunkami efektywnej realizacji polityki społecznej w gminie.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2028 to przedstawiona w formie dokumentu koncepcja działań zmierzająca do utworzenia trwałego systemu rozpoznawania zagrożeń społecznych, ich profilaktyka, jak również działania ograniczające skutki zdiagnozowanych problemów.

Zgodnie z aktualnym stanem prawnym strategia zawiera w szczególności:

- diagnozę sytuacji społecznej,
- prognozę zmian w zakresie objętym strategią, oraz określenie
- celów strategicznych projektowanych zmian,
- kierunków niezbędnych działań,
- sposobów realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
- wskaźników realizacji działań.

Niniejsza strategia opracowana została przez zespół powołany Zarządzeniem Nr R.O.0050.467A.2021 Burmistrza Prószkowa z dnia 19.01.2021r. w sprawie powołania zespołu ds. opracowania koncepcji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Prószków na lata 2021-2028.

2. PODSTAWY PRAWNE

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej przygotowania wynika wprost z art. 17 ust 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U.2020r.poz.1876 z późn..zm.) w którym to wskazano, iż do zadań gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Z kolei, zgodnie z art. 16b ust.1 ww. ustawy, gmina i powiat opracowują strategię rozwiązywania problemów społecznych a samorząd województwa, strategię w zakresie polityki społecznej. Zawiera ona w szczególności: diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią, określenie celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobów realizacji strategii, jej ram finansowych oraz wskaźników realizacji działań.

Na treść i realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych mają min. wpływ takie dokumenty jak:

ustawa o samorządzie gminnym,

ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

ustawa o świadczeniach rodzinnych,

ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,

ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,

ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii.

Podczas realizacji strategii zajdzie także potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych min. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia.

II ANALIZA I DIAGNOZA

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

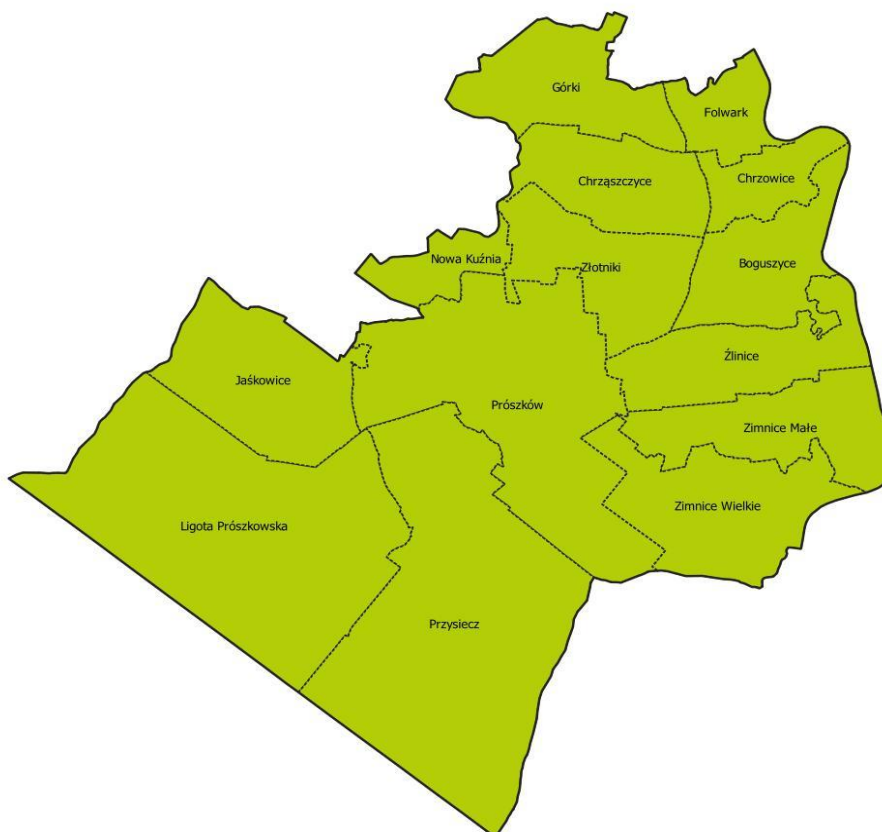
Gmina Prószków pod względem administracyjnym jest gminą miejsko-wiejską, której obszar obejmuje 118,44 km², wchodzącą w skład powiatu opolskiego, położoną w środkowej części województwa opolskiego. Od zachodu gmina graniczy z gminami: Komprachcice, Tułowice, Biała, Strzeleczyki, a od południa z gminą Krapkowice. Granica gminy od strony południowej i częściowo wschodniej przebiega przez Bory Niemodlińskie. Wschodnią granicą jest rzeka Odra oddzielająca gminę Prószków od gminy Tarnów Opolski.

Podstawowymi wyznacznikami położenia geograficznego jest :

- 1) sąsiedztwo doliny Odry, zamykającej obszar gminy od strony wschodniej,
- 2) położenie w ciągu korytarza transportowego o znaczeniu europejskim – autostrady A4, stanowiącej polski odcinek drogi międzynarodowej E40,
- 3) w ciągu drogi krajowej Nr 45, łączącej Opole z granicą państwa,
- 4) w ciągu drogi wojewódzkiej nr 414 relacji Opole – Lubrza,
- 5) w strefie zasięgu mieszkańców aglomeracji Opola w zakresie:
 - a) zamieszkiwania i codziennych podróży do pracy,
 - b) zainteresowania terenami wypoczynkowymi i rekreacyjnymi, w tym turystyki weekendowej.

Obecnie gminę Prószków tworzy Miasto Prószków oraz 13 sołectw: Boguszyce, Chrząszczyce, Chrzowice, Folwark, Górki, Jaśkowice, Ligota Prószkowska, Nowa Kuźnia, Złotniki, Żłonice, Żłonice, Żłonice, Żłonice, Żłonice, Żłonice.

2. DANE DEMOGRAFICZNE

Szczegółowe dane demograficzne przedstawiają poniższe tabele.

Stan ludności – porównanie lat 2019 – 2020:				
Rok	Liczba ludności na 31.12.20r. zameldowanych w gminie Prószków		Urodzenia dzieci, które są zameldowane w gminie Prószków	Zgony osób ostatnio zameldowanych w gminie Prószków
	pobyt stały	pobyt czasowy		
2019	8688	694	87	127
2020	8646	614	74	127

Statystyka ludności wg wieku i płci na koniec 2020 r. (pobyt stały)			
Wiek	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem
0-2	130	125	255
3	39	42	81
4-5	100	74	174
6	41	45	86
7	48	34	82
8-12	195	228	423
13-15	118	95	213
16-17	69	56	125

18	32	43	75
19-65	2791	0	2791
19-60	0	2639	2639
> 65	544	0	544
> 60	0	1158	1158
ogółem	4107	4539	8646

źródło: urząd stanu cywilnego gminy Prószków

3. EDUKACJA

System edukacyjny, aby dobrze spełniał swoją rolę musi być dostosowany do bieżących i przyszłych potrzeb danej społeczności. Dotyczy to zarówno procesu kształcenia, opieki i wychowania, jak i warunków w jakich ten proces się odbywa. Baza materialna jednostek oświatowych i opiekuńczych musi więc spełniać wszelkie wymogi i tym samym być przyjazna wychowankom.

3.1.Żłobek

Od 1 lutego 2020 r. rozpoczął działalność nowo powstały Publiczny Żłobek w Prószkowie. Od rozpoczęcia działalności opieką objęto 32 dzieci, a od września 2020r. dodatkowo zapewniono opiekę 8-gu dzieciom . Średnio w 2020 roku opiekę zapewniono- 36 dzieciom .

W żłobku funkcjonuje 5 grup dziecięcych. Zatrudnionych jest trzynaście osób w tym siedmiu pracowników z wykształceniem pedagogicznym i sześć osób - pracowników niepedagogicznych.

Ponadto na terenie gminy funkcjonuje także Niepubliczny Żłobek „Żabka” w Przysieczy, który otrzymuje dotację z budżetu gminy.

3.2.Wychowanie przedszkolne

. Na terenie gminy Prószków działa sześć przedszkoli publicznych oraz jedno Niepubliczne Przedszkole „Żabka”, które zgodnie z ustawą o finansowaniu zadań oświatowych otrzymuje dotację z budżetu gminy.

Przedszkola działające na terenie Gmina Prószków, dla których gmina jest organem prowadzącym to:

- 1) Przedszkole Publiczne w Boguszycach,
- 2) Przedszkole Publiczne w Górkach,
- 3) Przedszkole Publiczne w Ligocie Prószkowskiej,
- 4) Przedszkole Publiczne w Prószkowie,
- 5) Przedszkole Publiczne w Zimnicach Wielkich wraz z oddziałem zamiejscowym w Zimnicach Małych,
- 6) Przedszkole Publiczne w Złotnikach.

Do przedszkoli prowadzonych przez Gminę Prószków w 2020 r. uczęszczało średnio 306 wychowanków. Gmina zapewniła miejsce w przedszkolach wszystkim dzieciom, które brały udział w rekrutacji.

3.3.Edukacja szkolna

Gmina Prószków jest organem prowadzącym 5 szkół podstawowych:

- 1) Publiczna Szkoła Podstawowa im. Bronisława Koraszewskiego w Prószkowie ,
- 2) Publiczna Szkoła Podstawowa w Ligocie Prószkowskiej,
- 3) Publiczna Szkoła Podstawowa im. ks. Karola Brommera w Zimnicach Wielkich,
- 4) Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Pisarzy Śląskich w Złotnikach,
- 5) Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Jana Pawła II w Boguszycach.

W szkołach podstawowych w 43 oddziałach uczyło się 561 uczniów.

Określone obwody szkół zapewniają wszystkim dzieciom zamieszkałym na terenie Gminy Prószków możliwość spełniania obowiązku szkolnego a gmina zapewnia uczniom realizację uprawnień wynikających z art. 39 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016r.- Prawo oświatowe - dotyczących dowozu uczniów do szkół.

Koordinację prac jednostek oświatowych w zakresie administracyjno-finansowym, a także sprawną współpracę z innymi jednostkami (Kuratorium Oświaty, Regionalnym Zespołem

Placówek Wsparcia Edukacji, Urzędem Marszałkowskim, Ministerstwem Edukacji Narodowej), zapewnia Biuro Obsługi Oświaty Samorządowej w Prószkowie.

Ilość dzieci uczęszczających do przedszkoli w poszczególnych placówkach

Lp	Przedszkole	2017/	2018/	2019/	2020/
		2018	2019	2020	2021
1.	Przedszkole Publiczne w Prószkowie	84	84	84	83
2.	Przedszkole Publiczne w Ligocie Prószkowskiej	25	25	25	25
3.	Przedszkole Publiczne w Złotnikach	66	62	64	62
4.	Przedszkole Publiczne w Górkach	25	34	36	33
5.	Przedszkole Publiczne w Zimnicach Wielkich	45	47	48	53
6.	Przedszkole Publiczne w Boguszykach	50	48	50	50
	RAZEM:	300	300	307	306

Liczba dzieci uczęszczających do szkół w poszczególnych placówkach

Lp	Szkoła	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
		1.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Prószkowie	197	256
2.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Boguszcach	85	100	108	111
3	Publiczna Szkoła Podstawowa w Złotnikach	82	91	106	116
4	Publiczna Szkoła Podstawowa w Zimnicach Wielkich.	108	98	77	79
5.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Ligocie Prószkowskiej	35	44	52	51
	RAZEM:	507	589	552	561

4. SPORT, KULTURA, REKREACJA

Działania w obszarze szeroko rozumianej kultury fizycznej i sportu, wpisują się zarówno w cele strategiczne, zawierające długofalowe programy rozwiązywania problemów społecznych, jak i we wszelkiego rodzaju poczynania profilaktyczne. Sport winien być dobrem powszechnym, dostępnym w różnych formach, dostosowanych do możliwości i zainteresowań obywateli. Sport jest także istotnym elementem składowym systemu edukacji, kształtującym osobowość dziecka, wyrabiającym nawyki prozdrowotne. Upowszechnianie sportu jest czynnikiem profilaktyki i dbałości o stan zdrowia społeczeństwa. Jest to również walka z negatywnymi zjawiskami i patologiami społecznymi.

Powszechny dostęp do aktywności fizycznej w zdecydowany sposób przeciwdziała różnorodnym formom wykluczenia społecznego, buduje poczucie własnej wartości. Realizacja wszelkich przedsięwzięć na rzecz ograniczenia zjawiska wykluczenia społecznego poprzez prozdrowotny tryb życia, wymaga stałego rozwoju i unowocześnienia infrastruktury sportowej. W ramach działań sportowych Ośrodek Kultury i Sportu w Prószkowie oraz organizacje i stowarzyszenia sportowe podejmują działania mające na celu umożliwienie dostępu do aktywności fizycznej jak największej grupie osób oraz poszerzenie oferty aktywnego wypoczynku. Zadanie te stanowią element promowania zdrowego stylu życia, zapobiegania wykluczeniu społecznemu., organizację sportowych zajęć pozalekcyjnych. Działania podejmowane przez OKiS mają na celu stworzenie jak największej liczbie osób możliwości uprawiania sportu. Doskonałą okazją do uprawiania niektórych dyscyplin sportowych jest kompleks boisk sportowych typu „Orlik”/ boisko do gry w piłkę nożną ze sztuczną nawierzchnią oraz boisko wielofunkcyjne i korty tenisowe / znajdujące się na stadionie miejskim w Prószkowie oraz pozostałe obiekty sportowe na terenie gminy Prószków, które w ostatnich latach przeszły gruntowne remonty. Głównym założeniem w działalności sportowej Ośrodka nie jest osiągnięcie sukcesów sportowych na arenach krajowych czy zagranicznych lecz traktowanie sportu jako czynnika wyzwalającego nadmiar energii dzieci i młodzieży, rozładowując napięcie emocjonalne. W gminie Prószków główną placówką organizującą życie kulturalne i czas wolny mieszkańców jest Ośrodek Kultury i Sportu w Prószkowie, który zajmuje się min. organizacją imprez kulturalnych, rozrywkowych oraz artystycznych odbywających się na terenie miasta i gminy. Ważnym elementem działalności jest prowadzenie zajęć pozalekcyjnych wspierających ich rozwój, które mają na celu rozwijanie zainteresowań, zdolności i pogłębianie wiedzy oraz kształtowanie umiejętności spędzania wolnego czasu. W strukturach OKiS działa również Gminna Biblioteka Publiczna z dwoma filiami. W Ośrodku realizują swoje pasje zarówno dzieci, młodzież jak i dorośli, na chwilę obecną są to:

1. „Scorpion” Deance Team -	107 uczestników
2. Gminna Orkiestra Dęta –	40 uczestników
3. Zespół muzyczny „Metal Thunder” –	5 uczestników

4.Młodzieżowa orkiestra dęta „Kaprys” -	55 uczestników
5.Zespół śpiewaczy „Ligockie Wrzosey”-	8 uczestników
6.Klub Wokalisty –	12 uczestników
7.Szkołka piłkarska dla dzieci-	40 uczestników
8.Szkołka tenisa ziemnego –	20 uczestników
9.Kółko plastyczne –	10 uczestników
10.Muzeum Kowalstwa – osoby indywidualne plus grupy	
11.Grupa mażorettek Prószków-Żlinice-Boguszyce –	30 uczestników
12.Zajęcia ju-jitsu –	6 uczestników
13.Szkoła ikonopisarstwa –	6 uczestników
14.Warsztaty ceramiczne -	20 uczestników
15.Szkoła tańca towarzyskiego oraz tańca latino- grupy w trakcie tworzenia	

Średnio tygodniowo z zajęć w OKIs-ie korzysta ok. 360 osób.

Zajęcia odbywają się na następujących obiektach administrowanych przez Ośrodek:

Budynek główny – ul. Daszyńskiego 6

Budynek kościółka poewangelickiego – ul. Daszyńskiego 4

Budynek pawilonu sportowego – ul. Sportowa 3

Budynek izby regionalnej „Muzeum Kowalstwa”- ul. Młyńska 2

Do rekreacji na terenie gminy Prószków zachęcają dobrze wyposażone place zabaw dla dzieci, urządzenia do streetworkoutu oraz siłownie plenerowe znajdujące się w każdym sołectwie. Dodatkowo mieszkańcy korzystają z kładki spacerowej nad Stawem Nowokuźnickim. Odnowione tereny zielone takie jak Park Partnerstwa przed zamkiem w Prószkowie, park przy ul. Korfantego oraz ul. Parkowej, teren wokół Ośrodka Kultury i Sportu w Prószkowie oraz plac przy kościele poewangelickim są miejscami służącymi rekreacji i wypoczynkowi. Można w tych miejscach spotkać całe rodziny, które w wolnym czasie odpoczywają na łonie natury. Dodatkowymi atrakcjami Prószkowa są Muzeum Kowalstwa, „chałupka przed Blychym” w formie izby regionalnej oraz odsakralniony kościółek poewangelicki, w którym odbywają się wystawy, prelekcje oraz koncerty. We

wszystkich sołectwach gminy Prószków znajdują się świetlice, w których społeczność lokalna organizuje własne spotkania, projekty bądź uroczystości. Takie miejsca stanowią bardzo ważny aspekt integracyjny w życiu lokalnym mieszkańców gminy Prószków.

Oprócz prowadzenia w Ośrodku Kultury i Sportu kółek zainteresowań odbywają się również zajęcia stałe takie jak: nauka gry na instrumentach dętych, instrumentach klawiszowych, gitarze, nauka języków obcych, nauka śpiewu, pilates, zajęcia rekreacyjno – sportowe 50+, spotkania grupy terapeutycznej. Ośrodek Kultury i Sportu na swoich obiektach organizuje również imprezy okolicznościowe, szkolenia, konferencje oraz prelekcje.

Ze względu na zaistniałą w 2020r. sytuację pandemiczną Ośrodek Kultury i Sportu nie był w stanie zrealizować corocznie organizowanych wydarzeń, w tym: II Prószkowskiego Biegu Ulicznego im. Piotra Błachucika, „Dni Prószkowa” z Prószkowską Paradą Orkiestr, pikniku sportowego „Mamo, tato poćwicz ze mną” organizowany wspólnie z prószkowską podstawówką oraz Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, gminnego przeglądu teatrzyków przedszkolnych, festiwal piosenki przedszkolnej, gminnych i rejonowych konkursów recytatorskich w języku niemieckim wspólnie z TSKN-em, wojewódzkiego przeglądu artystycznego Domów Pomocy Społecznej, dnia św. Marcina czy kiermaszu bożonarodzeniowego.

5. Świadczenia rodzinne, świadczenia opiekuńcze, świadczenie rodzicielskie

5.1. Zasiłki rodzinne

Świadczenia rodzinne to wsparcie finansowe dla rodzin z dziećmi. Przepisy dotyczące świadczeń rodzinnych reguluje ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2020r. poz.111 z późn. zm.).

Świadczeniami rodzinnymi są w chwili obecnej:

1. zasiłek rodzinny do 5 roku życia w wysokości 95,00 zł, od 5-18 roku życia w wysokości 124,00 zł oraz od 18 roku życia w wysokości 135,00 zł,
 - 1.1 dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:
 - a) urodzenia dziecka w wysokości 1000,00 zł jednorazowo,

- b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w wysokości 400,00 zł,
- c) samotnego wychowywania dziecka w wysokości 193,00 zł miesięcznie nie więcej niż 386,00 na wszystkie dzieci. W przypadku dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności kwotę dodatku zwiększa się o 80,00 zł na dziecko, nie więcej jednak niż o 160,00 zł na wszystkie dzieci,
- d) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia 90,00 zł miesięcznie od 5 roku życia 100,00 zł miesięcznie,
- e) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej w wysokości 95,00 zł miesięcznie,
- f) rozpoczęcia roku szkolnego 100,00 zł płatne jednorazowo,
- g) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem 69,00 zł miesięcznie lub w związku z zamieszkaniem w wysokości 113,00 zł miesięcznie.

Prawo do zasiłku rodzinnego przysługuje:

1. rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu,
2. opiekunowi faktycznemu dziecka,
3. osobie uczącej się,

jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 674 zł. W przypadku, gdy w rodzinie jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności kwota ta wynosi 764 zł.

W przypadku gdy dochód rodziny przekracza kwotę, o której mowa w ustawie, pomnożoną przez liczbę członków danej rodziny o kwotę nie wyższą niż łączna kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługującymi danej rodzinie w okresie zasiłkowym, na który jest ustalane prawo do tych świadczeń, zasiłek rodzinny wraz z dodatkami przysługuje w kwocie ustalonej zgodnie z zapisami ustawy.

W przypadku przekroczenia kwoty uprawniającej daną rodzinę do zasiłku rodzinnego, o której mowa w ustawie, zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują

w wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny.

5.2.Świadczenia opiekuńcze

Świadczenia opiekuńcze są świadczeniami przysługującymi osobom niepełnosprawnym lub rodzinom zajmującymi się osobami niepełnosprawnymi.

Świadczeniami opiekuńczymi są:

1. Zasiłek pielęgnacyjny
2. Świadczenie pielęgnacyjne
3. Specjalny zasiłek opiekuńczy

Zasiłek pielęgnacyjny

Przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Wysokość zasiłku pielęgnacyjnego wynosi od 1 listopada 2019 roku 215,84 zł. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje bez względu na dochód.

Świadczenie pielęgnacyjne

Przysługuje matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną oraz innym osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Przysługuje niezależnie od dochodów rodziny. Warto przy tym dodać, że opiekun ma opłacane przez państwo składki, dzięki czemu w przyszłości może liczyć na emeryturę, mimo tego, że nie pracował. Od 1 stycznia 2017 roku przewidziana została coroczna waloryzacja wysokości świadczenia pielęgnacyjnego, polegająca na corocznym wzroście wysokości tego świadczenia o procentowy wskaźnik, o jaki zwiększać się będzie minimalne wynagrodzenie za pracę. Obecnie wysokość świadczenia wynosi 1 971,00 zł miesięcznie.

Specjalny zasiłek opiekuńczy

Przysługuje osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą o znacznym stopniu niepełnosprawności albo osobą niepełnosprawną łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Przysługuje on, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty kryterium dochodowego wynoszącego 764 zł netto. Jego wysokość to 620 zł miesięcznie.

5.3. Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, które urodziły dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Uprawnieni do pobierania tego świadczenia są więc między innymi bezrobotni, studenci, rolnicy, a także wykonujący prace na podstawie umów cywilnoprawnych. Także osoby zatrudnione lub prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, jeśli nie pobierają zasiłku macierzyńskiego mogą ubiegać się o świadczenie rodzicielskie.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje przez okres:

- 52 tygodni - w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub objęcia opieką jednego dziecka;
- 65 tygodni - w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia dwojga dzieci lub objęcia opieką dwojga dzieci;
- 67 tygodni - w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia trojga dzieci lub objęcia opieką trojga dzieci;
- 69 tygodni - w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia czworga dzieci lub objęcia opieką czworga dzieci;
- 71 tygodni - w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia pięciorga i więcej dzieci lub objęcia opieką pięciorga i więcej dzieci.

Wysokość świadczenia rodzicielskiego wynosi miesięcznie: 1000,00 zł.

5.4. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka tzw. Becikowe przysługuje z tytułu urodzenia się żywego dziecka w wysokości 1000,00 zł na jedno dziecko. Może zostać przyznane matce lub ojcu, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka. Wniosek o jego wypłatę składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka, a w przypadku gdy wniosek dotyczy dziecka objętego opieką prawną, opieką faktyczną albo dziecka przysposobionego - w terminie 12 miesięcy od dnia objęcia dziecka opieką albo przysposobienia, nie później jednak niż do ukończenia przez dziecko 18 roku życia. Wniosek złożony po terminie organ właściwy pozostawia bez rozpoznania.

Warunkiem przyznania świadczenia jest nieprzekroczenie kryterium dochodowego w kwocie 1922,00 zł. na osobę.

Zestawienie liczby i kwot wypłaconych świadczeń w poszczególnych latach

Świadczenia rodzinne:	2018		2019		2020	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
Zasilki rodzinne i dodatki do zasiłku rodzinnego	5 349	612 103,96	5 064	546 056,33	3 893	434 005,59
Świadczenia opiekuńcze	2 314	682 897,00	2 331	770 174,00	2 404	915 602,00
Świadczenie rodzicielskie	123	113,407,00	140	126 216,00	124	11 423,00
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	56	56 000,00	58	58 000,00	45	45 000,00

Dane pozyskano ze sprawozdania rzeczowo-finansowego z wykonywania zadań z zakresu świadczeń rodzinnych.

6. Fundusz alimentacyjny

Fundusz alimentacyjny stanowi system wspierania osób uprawnionych do alimentów środkami finansowymi z budżetu państwa.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia

przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 900,00 zł.

W przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza kwotę, o której mowa w ustawie, o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej w okresie świadczeniowym, na który jest ustalane prawo do tego świadczenia, świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej a kwotą o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł.

Zestawienie liczby i kwot wypłaconych świadczeń w poszczególnych latach

Fundusz alimentacyjny	2018	2019	2020
Liczba świadczeń	215	241	234
Kwota	95 470 00	97 746 00	103 665 00

Dane pozyskano ze sprawozdania rzeczowo-finansowego z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

7. Świadczenie wychowawcze

Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka. Świadczenie wychowawcze przysługuje osobom do dnia ukończenia przez dziecko **18. roku życia**.

Świadczenie wychowawcze przysługuje w wysokości 500,00 zł miesięcznie na każde dziecko w rodzinie.

Zestawienie liczby i kwot wypłaconych świadczeń w poszczególnych latach

Świadczenia wychowawcze	2018	2019	2020
Liczba świadczeń	8 652	12 407	16 828
Kwota	4 318 156	6 170 505	8 853 487

Dane pozyskano ze sprawozdania rzeczowo-finansowego z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego.

8. Świadczenie „Dobry Start”

Program „Dobry Start” realizowany na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu to inwestycja w edukację polskich dzieci. To 300,00 zł. jednorazowego wsparcia dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny.

Świadczenie „Dobry start” przysługuje na wniosek rodzica, opiekuna faktycznego, opiekuna prawnego, rodzica zastępczego, osób prowadzących rodzinne domy dziecka, dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych, dyrektorów regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych – raz w roku w kwocie 300 zł na dziecko, bez względu na dochód rodziny w związku z rozpoczęciem roku szkolnego, do ukończenia:

- przez dziecko lub osobę uczącą się 20. roku życia;
- przez dziecko lub osobę uczącą się 24. roku życia – w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Zestawienie liczby i kwot wypłaconych świadczeń w poszczególnych latach

Dobry start	2018	2019	2020
Liczba świadczeń	890	924	917
Kwota	267 000,00	277 200,00	275 100,00

Dane pozyskano ze sprawozdania rzeczowo-finansowego z wykonywania przez organ właściwy (gminę) zadań z zakresu rządowego programu „Dobry Start”

9. Świadczenie „Za życiem”

Jednym z zadań wynikającym z ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” jest wypłata jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przysądza się na to dziecko. Świadczenie to przysługuje w wysokości 4000 zł jednorazowo.

Świadczenie to przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka (tj. osobie faktycznie opiekującej się dzieckiem, jeśli wystąpiła do sądu z wnioskiem o przysposobienie dziecka) bez względu na dochód, po wypełnieniu stosownego wniosku oraz podpisaniu zawartych w nim oświadczeń i dołączeniu wymaganych dokumentów. Wraz z wnioskiem należy przedłożyć:

- zaświadczenie, że matka dziecka pozostawała pod opieką medyczną najpóźniej od 10 tygodnia ciąży do porodu (zaświadczenie takie wydaje lekarz lub położna),
- zaświadczenie lekarskie, które potwierdza u dziecka ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Zaświadczenie takie może być wystawione wyłącznie przez lekarza, z którym Narodowy Fundusz Zdrowia zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, albo lekarza, który jest zatrudniony lub wykonuje zawód w przychodni, z którą NFZ zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii. Przepisy nie określają szczegółowo wzoru takiego zaświadczenia.

Zestawienie liczby i kwot wypłaconych świadczeń w poszczególnych latach

Świadczenie „Za życiem”	2018	2019	2020
Liczba świadczeń	1	1	2
Kwota	4 000,00	4 000,00	8 000,00

Źródło : MOPS Prószków

10.Pomoc społeczna

W zakres działań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Prószkowie wchodzi zadania wynikające nie tylko z ustawy o pomocy społecznej ale również takich ustaw jak: ustawa o świadczeniach rodzinnych, o świadczeniach finansowanych ze środków publicznych, o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, o Karcie Dużej Rodziny, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów czy dodatkach mieszkaniowych.

W chwili opracowywania strategii kadre Miejskiego Ośrodka Pomocy stanowiło 24 pracowników.

Tab. 1 Stan zatrudnienia na dzień 01-01-2021r.

Rodzaj stanowiska	Liczba etatów
Kierownik	1
Główny księgowy	1
Księgowy	2
Pracownicy socjalni	4
Pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	13
Asystent rodziny	1
Pozostali pracownicy	2

źródło: MOPS Prószków

Tab.2 Wykształcenie kadry

Rodzaj wykształcenia, dodatkowe kwalifikacje	Liczba osób
	24
Wykształcenie wyższe	9
W tym	
Specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	1
Wykształcenie policealne	3
Wykształcenie średnie	7

Wykształcenie zawodowe	4
Wykształcenie podstawowe	1

źródło: MOPS Prószków

Na koniec 2020r. wykształcenie wyższe w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Prószkowie posiadało 9 osób.

Tab. Środki finansowe wydatkowane przez Gminę na pomoc mieszkańcom.

WIELKOŚĆ WYDATKÓW	2018	2019	2020
Na zadania własne gminy	2 487 381,93	2 753 968,03	2 770 459,88
Na zadania zlecone gminie	6 350 698,96	8 297 497,50	10 445 704,29

źródło: MOPS Prószków

Wartość środków finansowych przeznaczonych na pomoc mieszkańcom znacznie wzrosła, co wiąże się z wprowadzeniem świadczenia wychowawczego od pierwszego dziecka.

W wykonywaniu zadań z zakresu pomocy społecznej MOPS współdziała z innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, ochroną zdrowia, policją, PUP, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Współpraca ta wpływa na prawidłowe identyfikowanie potrzeb mieszkańców oraz trafność udzielanego wsparcia i właściwą dystrybucję środków.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Prószkowie jest miejscem pierwszego kontaktu osób, które poszukują pomocy w związku z pojawiającymi się problemami w życiu. Podstawowym celem Ośrodka Pomocy Społecznej jest pomoc w zaspokojeniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Pomocy Społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby,

przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych, alkoholizmu czy też zdarzeń losowych. W chwili obecnej prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobie samotnie gospodarującej , której dochód nie przekracza kwoty 701,00 zł. a w przypadku osoby w rodzinie dochód nie przekracza kwoty 528,00 zł na osobę w rodzinie przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów przyznania pomocy lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej.

Do zadań gminy należy min.: opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej, udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym, przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych, przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, praca socjalna, organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, sprawienie pogrzebu w tym osobom bezdomnym, kierowanie do domów pomocy społecznej.

Zadania pomocy społecznej w gminach wykonują jednostki organizacyjne- ośrodki pomocy społecznej.

Świadczenia realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej są świadczeniami pieniężnymi i niepieniężnymi.

W postępowaniu w sprawie świadczeń z pomocy społecznej należy kierować się przede wszystkim dobrem osób korzystających z pomocy społecznej i ochroną ich dóbr osobistych.

Do najczęściej wypłacanych świadczeń należą:

zasiłek stały- przysługuje osobie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego,

zasiłek okresowy- przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, osobom których dochód jest niższy od kryterium dochodowego.

zasiłek celowy- przyznawany w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych. Mogą być przyznane w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opalu, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw. Zasiłki celowe mogą być przyznane także osobie albo rodzinie , która poniosła straty w wyniku zdarzenia losowego.

W szczególnie uzasadnionych sytuacjach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany- specjalny zasiłek celowy w wysokości nie przekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2018-2020.

	2018	2019	2020
Liczba rodzin	137	132	131

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Prószkowie

	2018	2019	2020
Ogólna liczba rodzin:	137	132	131
Świadczenie pieniężne	59	58	53
Świadczenia niepieniężne	92	91	85

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Prószkowie

Z analizy rodzaju świadczeń wynika, że zdecydowanie więcej przyznawano świadczeń niepieniężnych.

Liczba rodzin korzystająca z pomocy społecznej ze względu na powód przyznania pomocy

Wyszczególnione	2018	2019	2020
Ubóstwo	14	19	12
Bezdomność	2	2	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa			

	6	6	6
Bezrobocie	35	31	22
Niepełnosprawność	53	52	53
Długotrwała choroba	89	90	87
Bezradność w sprawcach opiekuńczo-wychowawczych	4	2	2
Przemoc w rodzinie	2	1	2
Alkoholizm	0	1	1
Narkomania	0	0	0
Trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego	0	1	1
Zdarzenie losowe	0	2	3

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Prószkowie

Analizując materiały źródłowe Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej można zauważyć, które z problemów stają się dominującymi wśród rodzin korzystających z pomocy. Kolejność została określona na podstawie procentowego udziału rodzin zmagających się z danym problemem w zestawieniu ogólnej liczby rodzin objętych pomocą Ośrodka. Na podstawie przedstawionych danych do głównych problemów zalicza się:

- Długotrwałą chorobę (66,41%)
- Niepełnosprawność (40,56%)
- Bezrobocie (16,79%)
- Ubóstwo (9,16%)

Poniższa tabela przedstawia szczegółowe dane dotyczące świadczeń pieniężnych jak również niepieniężnych udzielonych podopiecznym w określonych latach.

Dane o korzystających z pomocy i wsparcia w gminie Prószków

Wyszczególnienie	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ			
ZASIŁEK STAŁY			
Liczba osób	8	9	12
Kwota świadczenia w zł	46 721,00zł	48 203,00zł	60265,00zł
ZASIŁEK OKRESOWY			
Liczba osób	20	21	14
Kwota świadczenia w zł	41 246,00zł	28 921,00zł	30 759,00zł
ZASIŁEK CELOWY OGÓLEM(Zasilek celowy + SZŻ)			
Liczba osób	56	54	47
Kwota świadczenia w zł	78 120,00zł	66 520,00zł	81 850,00zł
ZASIŁEK CELOWY PRZYZNANY W RAMACH PROGRAMU WIELOLETNIEGO „ POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU”			
Liczba osób	46	48	39
Kwota świadczenia w zł	47 320,00zł	48 300,00zł	57 000,00zł
ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ			
POSIŁEK ogółem			
Liczba osób	14	10	5
Kwota świadczenia w zł	3 932,00zł	3 257,00zł	1151,00zł
SCHRONIENIE			
Liczba osób	2	2	1
Kwota świadczenia w zł	4 998,00zł	10 788,00zł	1 450,00zł
ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ			

Liczba osób	22	19	19
Kwota świadczenia w zł	478 189,00zł	515 422,00zł	472 609,00zł
<i>Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej</i>			

Praca socjalna jest jednym ze świadczeń niepieniężnych o których mowa w ustawie o pomocy społecznej. Według ustawy o pomocy społecznej praca socjalna jest to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Nowa definicja pracy socjalnej przyjęta została przez Zgromadzenie Ogólne Międzynarodowej Federacji Pracowników Socjalnych w Montrealu, zgodnie z założeniami tej definicji praca socjalna jest to zawodowa działalność, która promuje społeczne zmiany, rozwiązywania problemów we wzajemnych relacjach oraz wzmocnienie i wyzwolenie ludzi w celu osiągnięcia przez nich dobrostanu. Praca socjalna to działanie, które jest realizowane na rzecz ludzi w tym na rzecz pojedynczych osób, rodzin, grup oraz społeczności lokalnych.

Można przyjąć, że praca socjalna jest profesjonalnym działaniem społecznym realizowanym w określonej przestrzeni społecznej i czasie, niezależnie od tego jaki przybiera charakter ukierunkowana jest na pomoc jednostkom, grupom lub zbiorowości. Koncentruje się przede wszystkim na:

- wzmocnieniu w ludziach zdolności do rozwiązywania problemów, radzenie sobie w trudnych sytuacjach i rozwoju osobowego,
- doskonaleniu zdolności ludzi i prawidłowych stosunków i interakcji z innymi,
- skutecznym interweniowaniu na rzecz jednostek i grup najsłabszych, dyskryminowanych lub zmarginalizowanych z powodu niedostosowania, niepełnosprawności, choroby i ubóstwa itp.
- sprzyjaniu efektywnemu, sprawiedliwemu a także humanitarnemu działaniu służb zapewniających jednostkom, grupom lub zbiorowością środki, świadczenia oraz możliwość pomocy,

- tworzeniu nowych lub ulepszenie istniejących systemów wsparcia, zapewniających pomoc i trafniej zaspokajających oczekiwania podopiecznych i klientów.

Praca socjalna jest profesją, która promuje zmianę społeczną oraz społeczną stabilność, rozwiązywania problemów jak również harmonię we wzajemnych relacjach oraz wzajemne wzmocnienie ludzi dla osiągnięcia przez nich dobrostanu. Korzystając z teorii ludzkich zachowań oraz systemów społecznych, szanując niepowtarzalne tradycje i kulturę w różnych grupach etnicznych, praca socjalna wprowadza zmiany, tam gdzie dochodzi do wzajemnego oddziaływania ludzi. Zasada praw człowieka i społecznej sprawiedliwości oraz odpowiedzialności i kreowanej harmonii są fundamentalne dla pracy socjalnej w różnych krajach.

W zależności od jakiego rodzaju klienta określano trzy podstawowe metody pracy socjalnej min. metoda prowadzenia indywidualnego przypadku, metoda pracy grupowej oraz metoda środowiskowa, czyli metoda organizowania społeczności lokalnej.

Metoda prowadzenia indywidualnego przypadku polega na wspieraniu człowieka, który znajduje się w trudnej sytuacji i wiąże się z prowadzeniem przez pracownika socjalnego dwutorowych działań, tzn. bezpośrednich, które są ukierunkowane na klienta i jego najbliższe otoczenie, a także pośrednich, polegających na oddziaływaniu na klienta za pośrednictwem jego otoczenia, czyli środowiska lokalnego, w którym funkcjonuje.

Kolejną metodą jest metoda pracy grupy, polega na spożytkowaniu grupy i stosunków wewnątrz grupowych w celu rozwoju jednostki oraz dopomaganie grupie w jej rozwoju.

Następną ważną metodą jest metoda środowiskowa, czyli tzw. organizowanie społeczności lokalnej. Polega na uruchomieniu stałej lub cyklicznej akcji, której podmiotem jest określona grupa odbiorców, np. osoby starsze lub organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży. W szerokim ujęciu metoda środowiskowa oznacza całościowe zrozumienie środowiska lokalnego, kompleksowy system działań oraz trwałe usuwanie zagrożeń i niepożądanych zjawisk.

Liczba rodzin którym udzielono pomocy w formie pracy socjalnej świadczonej w gminie Prószków w latach lat 2018-2020

	2018	2019	2020
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej	117	110	104

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Prószkowie

10.1. Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych zapewnia się wsparcie, które polega w szczególności na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- pomocy w integracji rodziny,
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- dążeniu do reintegracji rodziny (odbudowanie więzi rodzinnych).

Współczesne problemy, takie jak ubóstwo, bezrobocie czy też przemoc w rodzinie mogą prowadzić do wyuczonej bezradności i trudności opiekuńczo- wychowawczych. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej mogą otrzymać wsparcie

w formie asystenta rodziny, który ułatwia pomoc w wypełnianiu ról społecznych, aby doprowadzić do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej i nie dopuścić do umieszczenia dzieci poza rodziną, w placówkach czy też rodzinach zastępczych.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych niejednokrotnie może się wiązać z podstawą do organizowania zastępczych form opieki nad dzieckiem. Rodzinom przeżywającym trudności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych może zostać przydzielony asystent rodziny. Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,

- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
- wspieranie aktywności społecznej rodziny,
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej,
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych,
- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,

Tabela przedstawia liczbę rodzin objętych wsparciem asystenta:

	2018	2019	2020
Liczba asystentów rodziny	1	1	1
Liczba rodzin które korzystały z usług asystentów rodziny	4	10	6

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Prószkowie

W ramach wykonywanych zadań asystent współpracował min.: z placówkami oświatowymi, służbą zdrowia, Zespołem Kurateli Sądowej, Zespołem Interdyscyplinarnym, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.

Stosując ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy mieć na względzie min. prawo dziecka do: wychowania w rodzinie a w razie konieczności wychowywania dziecka poza rodziną, do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, jeśli jest to zgodne z dobrem dziecka, powrotu do rodziny, utrzymywania kontaktów z rodzicami, stabilnego środowiska wychowawczego, rozwoju uzdolnień, zainteresowań, przekonań oraz zabawy i wypoczynku. Ustawa kładzie nacisk na wzmocnienie roli rodziny

poprzez pracę z rodziną, pomoc rodzinie, a dopiero w dalszej kolejności, gdy te działania nie skutkują, wprowadza system pieczy zastępczej.

Działania podejmowane przez samorząd skupiają się na skoncentrowaniu służb społecznych na działaniach profilaktycznych i pomocowych.

Zgodnie z artykułem 191 ust.9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości: -10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, -30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,-50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w trzecim roku i następnym latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo ośrodka interwencyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości 10% w pierwszym, 30% w drugim i 50% w trzecim i następnym latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Gmina w 2020 roku ponosiła koszty związane z pobytem dzieci w rodzinie zastępczej w wysokości 5433,75zł. oraz placówce opiekuńczo – wychowawczej w wysokości 35152,09zł. Łącznie: 40585,84zł. Wspieranie rodziny jest prowadzone za zgodą rodziny oraz z jej aktywnym udziałem.

10.2. Bezrobocie

Dane dotyczące skali bezrobocia w znacznym stopniu, zawężają obraz zjawiska ze względu na duży stopień tzn. bezrobocia utajonego, a także pospolitości „pracy na czarno”. Problem ten jest ważną kwestią ponieważ nie dotyczy tylko samej osoby bezrobotnej lecz również jej całej rodziny. Bezrobocie powoduje, iż standard życia wielu rodzin stale się obniża oraz rozszerza się obszar patologii społecznej.

Bezrobotny według definicji ustawowej, jest to osoba która pozostaje bez pracy, ale jednocześnie jest zdolna i gotowa do jej podjęcia.

Bezrobocie wpływa negatywnie na życie rodzin, ponieważ wywiera zubożenie materialne w rodzinie. Długotrwałe bezrobocie chociażby jednego członka rodziny doprowadza do:

- dezintegracji rodziny,
- zmniejszenia siły wsparcia emocjonalnego i solidarności pomiędzy członkami rodziny,
- zwiększenia ryzyka zaistnienia patologii życia społecznego,

Długookresowe bezrobocie wpływa na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia człowieka bezrobotnego oraz jego rodzinę. Jednym z pierwszych skutków utraty pracy jest obniżenie standardów życia rodziny, także wtedy kiedy otrzymywane są świadczenia rekompensujące płacę. Sytuacja materialna takich osób, które są dotknięte bezrobociem zależy od ich standardów życia w czasie trwania zatrudnienia, a zwłaszcza od posiadanych dóbr trwałego użytku, oszczędności czy też długów.

Pogorszenie stanu funkcjonowania rodziny jest proporcjonalne do okresu pozostawania bez pracy, co z czasem może przejawiać się problemami opiekuńczo-wychowawczymi, przemocą, a także zanikiem autorytetu rodzicielskiego.

Wzrost liczby bezrobotnych powoduje przyrost zadań z zakresu pomocy społecznej, a także zwiększenia wydatków na udzielanie pomocy.

Praca socjalna z osobami bezrobotnymi prowadzona przez pracowników socjalnych, to między innymi wykorzystanie ukrytego potencjału beneficjenta. Pomoc w planowaniu nowych koncepcji życia zawodowego, mobilizowanie i motywowanie do podjęcia działania celem zdobycia zatrudnienia. Jednym z narzędzi pracy z osobą bezrobotną jest kontrakt socjalny. Jest to pisemna umowa pomiędzy pracownikiem socjalnym, a osobą ubiegającą się o pomoc, określająca uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób bezrobotnych z terenu gminy Prószków na przełomie lat 2018-2020

RYNEK PRACY			
Wyszczególnienie	2018	2019	2020
Bezrobotni w gminie Prószków	136	112	141

Zestawienie liczby osób bezrobotnych, dane uzyskane z PUP Opole.

W/w tabela obrazuje wzrost liczby osób bezrobotnych w roku 2020r. Przyczyną zaistniałej sytuacji może być panująca sytuacja pandemiczna wywołana chorobą COVID-19.

10.3. DŁUGOTRWAŁA CHOROBA, NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ, STAROŚĆ

Niepełnosprawność to obniżony stan sprawności organizmu powodujący ograniczenia lub uniemożliwiający wykonywanie zadań życiowych zarówno osobistych, zawodowych jak i społecznych. Z medycznego punktu widzenia osoba niepełnosprawna, to osoba której stan fizyczny lub psychiczny trwale lub okresowo utrudnia bądź uniemożliwia wypełnianie zadań życiowych. Choroby długotrwałe, przewlekłe to choroby charakteryzujące się długim czasem trwania i wolnym postępowaniem zmian chorobowych. Stanowią one wiodącą przyczynę umieralności na świecie. Zgodnie z danymi WHO są one odpowiedzialne za 63% zgonów.

Do najczęściej występujących chorób przewlekłych zalicza się: nadciśnienie tętnicze, przewlekłe choroby wieńcowe, nowotwory, przewlekłe choroby układu oddechowego, cukrzycę. Komisja Chorób przewlekłych przy Światowej Organizacji Zdrowia definiuje chorobę przewlekłą jako „wszelkie zaburzenia lub odchylenia od normy, które mają jedną lub więcej z następujących cech charakterystycznych: są trwałe, pozostawiają po sobie inwalidztwo, spowodowane są nieodwracalnymi zmianami patologicznymi, wymagają specjalnego postępowania rehabilitacyjnego, albo według wszelkich oczekiwań wymagać będą długiego okresu nadzoru, obserwacji czy opieki.”

Na terenie gminy Prószków w 2020r. realizowany był program **Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej edycja 2019-2020**. Usługi asystenta obejmowały w szczególności: pomoc w poruszaniu się, komunikowaniu, pomoc w codziennych czynnościach. W 2020 roku pomocą asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej było objętych 5 osób.

Osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokojeniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania. Obejmują one pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb, podstawową opiekę higieniczną, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Usługi opiekuńcze są zadaniem gminy o charakterze obowiązkowym. W 2020 r. z pomocy w formie usług opiekuńczych korzystało 87 osób, a opiekunki przepracowały 21817,5 godziny. Specjalistyczne usługi opiekuńcze-swiadczone były na rzecz jednego dziecka.

Liczba osób korzystających z pomocy w formie usług opiekuńczych

	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Liczba osób	82	82	87
Liczba godzin wykonywanych usług	21 932,00	23 746,50	21 817,50
Kwota	731 311,53 zł	886 851,77 zł	944 867,57 zł

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Prószkowie

W roku 2020 Gmina Prószków realizowała program Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „**Opieka 75+**” adresowany do podopiecznych po 75 r.ż. Strategicznym celem tego programu jest poprawa dostępności usług opiekuńczych dla osób po 75 r.ż. Gminy przystępujące do realizacji programu uzyskują finansowe wsparcie w realizacji usług opiekuńczych, do 50% kosztów realizacji zadania.

10.4. Domy Pomocy Społecznej

W przypadku gdy nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług, a osoba wymaga całodobowej opieki przysługuje jej prawo do umieszczenia w Domu Pomocy Społecznej. Podstawą do skierowania jest niepełnosprawność, długotrwała choroba, brak możliwości samodzielnego funkcjonowania. W roku 2020 z tej pomocy korzystało 19 osób a poniesione wydatki wyniosły 472609,36.zł.

Dofinansowanie kosztów pobytu w DPS jest zadaniem wymagającym dużych nakładów finansowych przy nie wielkiej ilości osób korzystających. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej koszty pobytu w DPS pokrywa sam zainteresowany w wysokości 70 % dochodu. Pozostała kwotę do wysokości całkowitych kosztów utrzymania w placówce dopłaca rodzina i gmina z której pochodzi osoba umieszczona w domu pomocy.

10.5. Dom Dziennego Pobytu

Osobom, które ze względu na wiek, stan zdrowia, niepełnosprawność ruchową, sytuację życiową, bezradność w sprawach prowadzenia własnego gospodarstwa domowego a także mając na uwadze potrzebę działania na rzecz zwiększenia aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym oraz zapewnienia wsparcia mieszkańcom gminy, którzy wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb mogą być przyznane usługi opiekuńcze świadczone w ośrodku wsparcia. Ośrodkiem wsparcia jest jednostka organizacyjna pomocy społecznej dziennego pobytu. Dzienny Dom świadczy usługi w zakresie podtrzymywania sprawności ruchowej i aktywizowanie poprzez udział w zajęciach terapeutycznych, udzielanie porad i wsparcia psychologicznego a także udzielanie pomocy w załatwianiu spraw osobistych, zdrowotnych, urzędowych, a także zaspokajają potrzeby kulturalno-oświatowe, sportowo- rekreacyjne i towarzyskie.

W ramach działań wynikających z ustawy o pomocy społecznej dopłata do pobytu osoby skierowanej do Domu Dziennego Pobytu ponoszona przez Gminę Prószków wyniosła w 2020r.- 97461 zł. i dotyczyła 9 osób skierowanych do dziennego domu pomocy.

11.Uzależnienia

Alkoholizm, narkomania i przemoc są problemami społecznymi, które powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie. Wśród przyczyn popadania w alkoholizm zasadniczą rolę odgrywają uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych i utrata zatrudnienia. Przemoc w rodzinie jest z kolei problemem mającym często swoje źródło w uzależnieniach i ubóstwie. Jej ofiarami są niejednokrotnie osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne od sprawcy. Na ogół są to kobiety i dzieci, trudno jest ustalić liczbę osób zmagających się z problemami alkoholowymi, które niejednokrotnie są przyczyną wystąpienia przemocy w rodzinie.

Realizacja zadań nałożonych na Gminę w drodze ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii polega na podejmowaniu działań przewidzianych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii.

Realizując cele zawarte w programach, należy skupić się w szczególności na:

- ograniczeniu skutków zdrowotnych i społecznych wynikających z nadużywania alkoholu, podnoszeniu wiedzy i świadomości mieszkańców oraz działaniach profilaktycznych,
- wszechstronnej pomocy rodzinom z problemem alkoholowym,
- edukacji społecznej,
- działaniach na rzecz poprawy bezpieczeństwa i przestrzegania prawa,
- ograniczeniu dostępności alkoholu,
- wypracowaniu wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych właściwych postaw wobec alkoholu.

Głównym celem realizowanych programów jest szeroko pojęta profilaktyka, zapobieganie problemom alkoholowym i narkotykowym, minimalizowanie rozmiarów problemów, które występują oraz rozwijanie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z problemami już istniejącymi.

Cele do realizacji zawarte w ww. programach, to przede wszystkim wspieranie działań profilaktycznych prowadzonych w placówkach oświatowych, Ośrodku Kultury i Sportu, utrwalanie postaw abstynenckich w środowisku dzieci i młodzieży.

Źródłem finansowania zadań gminnych programów są środki finansowe z budżetu gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Zarządzeniem Burmistrza Prószkowa, została powołana komisja rozwiązywania problemów alkoholowych w Gminie Prószków, która w szczególności inicjuje działania gminy w analizowanym zakresie.

Komisja wykonuje zadania określone w obowiązujących przepisach prawa, a także podejmuje inne działania na rzecz szeroko rozumianej profilaktyki uzależnień i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Głównym zadaniem komisji jest podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zwiększanie zdolności do radzenia sobie z istniejącymi problemami alkoholowymi.

Zgodnie z ustawą do zadań komisji należy:

- ✓ inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych ujętych w formie gminnych programów,

- ✓ podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- ✓ opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- ✓ kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- ✓ uczestnictwo w pracach zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy (art. 9a ust 3 i 11) oraz realizacja procedury „Niebieska karta”.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2020r. :

- przyjmowała zgłoszenia o przypadkach nadużywania alkoholu oraz prowadziła postępowania wobec - 12 osób,
- wzywała na rozmowy motywacyjne osoby, co do których wpłynęło zgłoszenie motywując je do podjęcia leczenia odwykowego oraz przeprowadzała rozmowy z członkami rodzin w celu rozwiązywania istniejących problemów alkoholowych w rodzinach- 48 rozmów,
- skierowała na badania w przedmiocie uzależnienia : 3 osoby,
- skierowała sprawy do sądu o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec: 1 osoby,
- skierowała do poradni odwykowej: 6 osób,
- zaopiniowała wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych: 9 wniosków,
- skontrolowała punkty sprzedaży napojów alkoholowych: 2 punkty,
- rozproszyla informatory tj. ABC sprzedawców alkoholu dotyczące przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi. do punktów sprzedaży na terenie gminy.

Na terenie Gminy działa Gminny Punkt Pomocy Psychologicznej w ramach którego udzielana jest darmowa pomoc psychologiczna.

W punkcie pomocy psychologicznej udzielono w 2020r. 178 porad. Liczba przyjętych osób wyniosła 110. Udzielana była pomoc osobom z problemem alkoholowym: 20 osób, osobom pijącym szkodliwie: 4 osoby, dorośli członkowie rodzin osób z problemem alkoholowym (w tym współuzależnione i DDA): 18 osób, osoby doznające przemocy: 4, osoby

stosujące przemoc: 3, korzystające z pomocy psychologicznej z powodu innych problemów, konfliktów: 61 osób.

Ponadto w ramach prowadzonego punktu konsultacyjnego w 2020r. przeprowadzono wiele rozmów telefonicznych z osobami, które obawiały się zgłosić osobiście ze względu na przeżywane lęki związane z pandemią Covid 19. Rozmowy dotyczyły sytuacji życiowych związanych z pandemią oraz innych problemów rodzinnych i wychowawczych.

Osoby uzależnione i członkowie rodzin po rozpoznaniu problemu byli motywowani do podjęcia leczenia w oddziałach detoksykacyjnych oraz w stacjonarnych i ambulatoryjnych placówkach leczenia uzależnień. Wszystkie osoby uzależnione motywowano do podjęcia profesjonalnej terapii i korzystania z form takich jak grupy samopomocowe AA oraz DDA.

Udzielano także wsparcia terapeutycznego osobom uzależnionym po zakończeniu leczenia odwykowego (w obszarze radzenia sobie z głodem alkoholowym oraz nawrotami choroby). Zagadnienia psychologiczne dotyczące reakcji na przemoc w rodzinie propagowane były poprzez informacje dotyczące form i faz przemocy w rodzinie i każdorazowo upowszechniane w zakresie możliwości i form uzyskania wszechstronnej pomocy min. psychologicznej i prawnej. Większość zgłaszających się do punktu konsultacyjnego osób edukowano w elementarnym zakresie w metodach łagodnego i konsekwentnego postępowania, wyzbytego zachowań przemocowych, budującego więzi służące wzajemnemu szacunkowi i rozwojowi.

12.Przemoc

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym.

Do zadań własnych gminy o których mówi ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

1. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;

4. Tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Zadaniami zespołu interdyscyplinarnego wynikającymi z art. 9b ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jest:

- a) Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- b) Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawiskowi;
- c) Inicjonowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- d) Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie;
- e) Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym.

Podstawą prawną działalności zespołów interdyscyplinarnych jest ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularza „Niebieska Karta”.

Osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy w szczególności w formie:

- 1) poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego,
- 2) interwencji kryzysowej i wsparcia,
- 3) ochrony przed dalszym krzywdzeniem przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej,
- 4) zapewnienie osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- 5) badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy oraz wydawania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie,
- 6) zapewnienie osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, która nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

W skład zespołu wchodzi przedstawiciele;

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- policji,
- oświaty,
- ochrony zdrowia,
- organizacji pozarządowych.

W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi także kuratorzy sądowi.

Posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.

Zespół interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

Zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Podejmowanie interwencji w środowisku odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą.

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy to dokument, którego zadaniem jest wprowadzenie w życie działań mających na celu udzielenie pomocy ofiarom przemocy a także podejmowanie działań wobec sprawcy oraz zwrócenie uwagi społeczności lokalnej na zjawisko przemocy w rodzinie.

Tabela nr 1 Liczba formularzy „Niebieskich Kart-A” sporządzonych przez podmioty uprawnione do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” o których mowa w art.9d ust.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na przełomie czterech ostatnich lat.

Przedstawiciele:	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Jednostek organizacyjnych pomocy społecznej	4	1	3	3
Gminnej Komisji Rozwiązywania				

Problemów Alkoholowych	0	0	0	0
Policji	8	19	16	12
Oświaty	0	0	0	0
Ochrony Zdrowia	0	0	1	0
RAZEM	12	20	20	15

źródło: Sprawozdania zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w Gminie Prószków

W 2020r. do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 15 formularzy Niebieskich Kart dotyczących podejrzenia przemocy w rodzinie z czego 2 formularze Niebieskiej Karty dotyczyły tych samych rodzin. Formularze założone zostały przez:

- Policję- 12 kart ,
- Ośrodek Pomocy Społecznej - 3 karty.

Rodziny zostały objęte pomocą, a ich sytuację na bieżąco monitorowano. Z posiedzeń grup roboczych zostały sporządzone protokoły. Z pomocy punktu konsultacyjnego w Prószkowie skorzystały 3 osoby co do których istnieje prawdopodobieństwo, że są dotknięte przemocą.

Ogółem w 2020r. pomocą objęto 19 rodzin (13 rodzin w 2020r oraz kontynuowano procedurę z poprzednich lat u 6 rodzin). W 2020r. w 17 rodzinach zakończono procedurę Niebieskiej Karty . W 13 rodzinach zakończono procedurę NK na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy oraz w 4 rodzinach w związku z rozstrzygnięciem o braku zasadności podejmowania działań.

Jedna procedura Niebieska Karta została przekazana do właściwego na miejsce zamieszkania ofiary, Zespołu Interdyscyplinarnego, natomiast działania z osobą co do której istnieje prawdopodobieństwo, iż stosuje przemoc w rodzinie były podejmowane przez Zespół Interdyscyplinarny w gminie Prószków.

Tabela nr 2 Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie na przełomie czterech ostatnich lat

Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie w latach :				2017	2018	2019	2020	
Stosowanie procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty	liczba sporządzonych formularzy” Niebieskich Kart – A” w okresie sprawozdawczym			12	20	20	15	
	liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”			15	18	21	19	
	liczba rodzin wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” w okresie sprawozdawczym			11	15	15	13	
	liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w przypadku ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomoc			7	7	11	13	
	liczba spraw zakończonych w wyniku rozstrzygnięcia o braku zasadności działań			3	4	1	4	
Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie w latach				2017	2018	2019	2020	
Funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego	liczba posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego			4	4	4	4	
	liczba posiedzeń grup roboczych			98	81	102	67	
	Ogółem:			50	66	78	77	
	liczba osób objętych pomocą grup roboczych	liczba osób	w tym kobiety	Ogółem :	19	23	29	29
				Niepełnosprawne:	1	1	2	3
				Starsze:	5	7	7	5
		liczba osób	w tym mężczyźni	Ogółem:	17	20	23	22
Niepełnosprawni :				1	1	2	1	

				Starsi:	1	3	3	2
			Dzieci	Ogółem:	14	23	26	26
				W tym niepełnosprawni:	0	0	0	1
		liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych:				15	15	19
		liczba utworzonych grup roboczych :				11	11	13

źródło: Sprawozdania zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w Gminie Prószków

Analiza statystyczna wybranych przestępstw popełnionych na terenie gminy Prószków w latach 2018-2020

kategoria	2018		2018		2019		2019		2020		2020	
	Obszar miejski		Obszar wiejski		Obszar miejski		Obszar wiejski		Obszar miejski		Obszar wiejski	
	Stwierdz.	wykryte	Stwierdz.	wykryte	Stwierdz.	wykryte	Stwierdz.	wykryte	Stwierdz.	wykryte	Stwierdz.	Wykryte
Uszczerbek na zdrowiu art. 157,156 KK	2	0	-	-	2	2	1	1	-	-	1	1
Bójki, pobicia art. 158 KK	-	-	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-
Kradzież samochodu i poprzez włamanie art. 279 KK	1	-	-	-	-	-	1	0	-	-	-	-
Rozboje, kradzieże i wymuszenia art. 280,281,282 KK	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Kradzież z włamaniem art. 279 KK	8	2	7	0	5	0	5	0	4	0	9	1
Uszkodzenia rzeczy art. 288 KK	-	-	2	1	2	0	2	1	1	0	3	0
Kradzież cudzej rzeczy 275-278 KK	4	2	6	0	8	0	4	1	4	2	8	1
Kryminalne	1	1	7	7	3	1	13	10	3	0	5	4
Zabójstwa art. 148 KK	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zgwałcenia art. 197 KK	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Znęcanie się	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-	1	1
Narkotyki	4	4	2	2	1	1	1	1	2	2	4	3
Przestępstwa drogowe	4	4	5	5	8	8	10	10	4	4	11	10

Źródło: Komenda Miejska Policji w Opolu

13.ZDROWIE

W gminie Prószków obecnie funkcjonują dwie przychodnie tj. Samodzielny Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Remedia” z siedzibą w Prószkowie ul. Polna 2 oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Domed” którego punkty mieszczą się w Zimnicach Wielkich przy ul. Szkolnej 2A oraz w Prószkowie przy ul. Daszyńskiego 2. W placówkach tych funkcjonują min. takie poradnie jak: poradnia pediatryczna, okulistyczna, dermatologiczna, ginekologiczna, W Zimnicach Wielkich działa poradnia zdrowia psychicznego oraz poradnia rehabilitacyjna.

Na terenie gminy znajdują się dwie apteki i jeden punkt apteczny. Mieszkańcy gminy mogą korzystać z pomocy stacji opieki „Caritas” w Przysieczy, która świadczy pomoc w zakresie usług pielęgniarskich i rehabilitacyjnych. W gminie Prószków funkcjonuje również Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Sanitas” świadczący pielęgniarską opiekę domową i rehabilitację. Placówki te oferują ludziom obłożnie chorym, niepełnosprawnym pomoc

w sprawach medycznych oraz higienicznych. Oferują również pomoc w zakresie wypożyczania sprzętu medycznego i rehabilitacyjnego. Usługi rehabilitacyjne zapewnia także gabinet rehabilitacyjny z siedzibą w Prószkowie ul Rynek 7.

14. Pozostałe formy pomocy

14.1. Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny, wprowadzona została w 2014 roku i stanowi system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin mających na wychowaniu co najmniej troje dzieci, jak również dla rodziców którzy mieli na wychowaniu troje dzieci.

W/w rodziny mają możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych, księgarni na terenie całego kraju i innych proponowanych ofert przez tzw. partnerów. Posiadanie Karty ułatwia dużym rodzinom dostęp do rekreacji oraz obniża koszty codziennego życia. Karta przysługuje niezależnie od uzyskiwanych dochodów.

Zgodnie z ustawą o Karcie Dużej Rodziny prawo do posiadania Karty przysługuje odpowiednio dziecku:

- 1) w wieku do ukończenia 18 roku życia;
- 2) w wieku do ukończenia 25. roku życia - w przypadku gdy dziecko uczy się w:
 - a) szkole - do dnia 30 września następującego po końcu roku szkolnego,
 - b) szkole wyższej - do dnia 30 września roku- w którym jest planowane ukończenie nauki zgodnie z oświadczeniem, o którym mowa w art. 10 ust. 4 pkt 4 ustawy o Karcie Dużej Rodziny;
- 3) bez ograniczeń wiekowych - w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Tabela przedstawia liczbę wydanych kart w latach 2018-2020

	2018	2019	2020
Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny	76	242	70

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Prószkowie

14.2. Dodatki Mieszkaniowe

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje ustawę o dodatkach mieszkaniowych. Pomoc w formie dodatku mieszkaniowego przysługuje:

- najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych;
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego;
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych;
- innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem;
- osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo najem socjalny lokalu.

Dodatek mieszkaniowy zostaje przyznany w momencie spełnienia dwóch warunków:

- 1) przyznany zostaje osobom, jeżeli średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego nie przekracza 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym i 125% tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym, obowiązującej w dniu złożenia wniosku, a także jeżeli średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego jest wyższy od określonego w art. 3 ust.1 ustawy o dodatkach mieszkaniowych, a kwota nadwyżki nie przekracza wysokości dodatku mieszkaniowego,
- 2) dodatek mieszkaniowy przysługuje gdy powierzchnia użytkowa lokalu nie przekracza normatywnej powierzchni o więcej niż 30 % lub 50 % pod warunkiem, że udział powierzchni pokoi i kuchni w powierzchni użytkowej tego lokalu nie przekracza 60 %.

14.3. Stypendia szkolne

Podstawą przyznania stypendium szkolnego jest trudna sytuacja materialna rodziny. W roku szkolnym 2020/2021 miesięczna wysokość dochodu (z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku) na osobę w rodzinie uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne dla ucznia nie może być większa niż kwota, o której mowa w art. 8 ust. 1 pkt. 2 ustawy o pomocy społecznej tj. 528,00 zł. Miesięczna wysokość dochodu rodziny ucznia ubiegającego

się o przyznanie stypendium szkolnego jest ustalana na zasadach określonych w art. 8 ust. 3 – 13 ustawy o pomocy społecznej.

Stypendium szkolne udzielane jest poprzez refundację poniesionych przez wnioskodawcę kosztów na cele edukacyjne na dany rok szkolny, po przedłożeniu dowodów potwierdzających poniesione koszty zakupów.

Stypendium szkolne przyznawane jest w drodze decyzji administracyjnej na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty oraz Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Prószków stanowiącym załącznik do Uchwały Rady Miejskiej w Prószkowie Nr XXXIV/266/2013 z dnia 28 listopada 2013r. w sprawie wprowadzenia regulaminu udzielania pomocy materialnej dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Prószków. Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności, gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

15. ANALIZA SWOT

Jedną z podstawowych metod analizy strategicznej jest analiza SWOT. Polega ona na ustaleniu silnych i słabych stron wynikających ze stanu zasobów własnych gminy oraz szans i zagrożeń związanych z aktualnym stanem i kierunkami zmian otoczenia, czyli pozytywnych i negatywnych elementów wewnętrznych i zewnętrznych.

Nazwa metody pochodzi od pierwszych liter angielskich słów:

S-strengths (silne strony, atuty)- czynniki wewnętrzne (zasoby gminy),

W-weaknesses (słabe strony, wady)-czynniki wewnętrzne (zasoby gminy),

O-opportunities (szanse, możliwości)- czynniki zewnętrzne (otoczenie),

T- Threats (zagrożenia, trudności)- czynniki zewnętrzne (otoczenie).

Ocena czynników wewnętrznych i zewnętrznych, mogących mieć wpływ na powodzenie planu strategicznego, pomaga dokonać analizy zasobów gminy (czynniki materialne, finansowe, ludzkie, instytucjonalne) w zakresie polityki społecznej oraz analizy otoczenia, zewnętrznego (czynniki polityczne, ekonomiczne, społeczne, prawne, ekologiczne, technologiczne) mającego wpływ na tę politykę.

Typowe pytania stosowane w analizie SWOT są następujące:

Nasze mocne strony:

Jakie mamy zalety?

Co robimy dobrze?

Słabe strony:

Co da się zmienić?

Co trzeba poprawić?

Szanse w otoczeniu:

Gdzie dostrzegamy szanse?

Jakie są trendy i tendencje?

Zagrożenia z otoczenia:

jakie są przeszkody?

Analiza SWOT- mocne i słabe strony

Mocne strony- S	Słabe strony- W
System pomocy społecznej zapewniający wsparcie osobom i rodzinom pozostającym w trudnych sytuacjach życiowych	Bierne podejście świadczeniobiorców
Wykształcona i stale doskonaląca swoje umiejętności kadra	Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej

Poczucie solidarności mieszkańców w sytuacjach zagrożenia	Brak systemu wolontariatu
Działalność zespołu interdyscyplinarnego	Niechęć podnoszenia kwalifikacji przez osoby bezrobotne
Wspieranie przez samorząd organizacji pozarządowych	Niechęć do podejmowania leczenia przez osoby uzależnione
Brak wzrostu świadczeniobiorców	Stała lub okresowa emigracja ekonomiczna mieszkańców
Dobrze funkcjonujące placówki oświatowe	Występowanie barier architektonicznych w wielu budynkach gminy
Funkcjonujący na terenie gminy dom pomocy społecznej oraz dzienny dom pobytu	Proces starzenia się społeczeństwa
Stosunkowo duża liczba osób dysponujących kapitałem wypracowanym za granicą	Mała skuteczność realizacji przymusowej terapii odwykowej
Dostrzeganie potrzeb osób niepełnosprawnych	Zanik autorytetów moralnych
Szeroka oferta Ośrodka Kultury i Sportu w zakresie spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież	Niedostateczna do potrzeb baza lokalowa MOPS
Dysponowanie stałymi środkami finansowymi na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	Dziedziczenie ubóstwa i niezaradności

Analiza SWOT- szanse i zagrożenia

Szanse- O	Zagrożenia- T
Wykorzystanie potencjału mieszkańców	Brak zintegrowanych działań w zakresie rozwiązywania problemów lokalnych
Rozwój drobnej przedsiębiorczości	Niestabilna polityka państwa
Dobre rozpoznanie potrzeb i oczekiwań mieszkańców	Deficyt lokali mieszkalnych
Wzrost poziomu wykształcenia społeczeństwa	Migracje ludzi poza granice kraju
Możliwości pozyskiwania środków z Unii Europejskiej	Niechęć ludzi do zmiany sytuacji
Rozwój infrastruktury odpowiadającej zmieniającym się potrzebom społecznym (żłobek, przedszkola, orliki, place rekreacyjne)	Rozluźnienie więzi społecznych Kryzys funkcji rodziny i jej roli w życiu społecznym
Możliwość wykorzystania funduszy zewnętrznych do aktywizacji mieszkańców	Wzrost liczby osób samotnych
Prospołeczna polityka gminy	Zwiększanie liczby zadań OPS
Wspieranie działań mających na celu aktywne uczestnictwo osób starszych w życiu społecznym	Stereotyp wizerunku pomocy społecznej
Zmieniający się na korzyść wizerunek sektora pomocy społecznej	Roszczeniowa postawa odbiorców pomocy społecznej

Opracowanie analizy SWOT pozwala wskazać na braki i słabości, daje podstawę do opracowania celu i kierunku rozwoju, jak również wskazuje na mocne strony czyli atuty gminy.

Określenie mocnych i słabych stron gminy oraz jej szans i zagrożeń pozwoliło na zidentyfikowanie najważniejszych problemów oraz wyzwań, przed którymi w najbliższych latach stanie samorząd lokalny.

Zaliczono do nich:

- poprawę skuteczności wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz dostępność opieki zdrowotnej,
- utrzymanie seniorów i osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania,
- zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego oraz stworzenie mieszkańcom warunków do rozwoju,
- wspieranie rodzin oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju,
- podnoszenie poziomu bezpieczeństwa publicznego w gminie.

III PROGRAMOWANIE

1.MISJA, CELE STRATEGICZNE, CELE OPERACYJNE

Wybór misji i celów strategicznych wynika z analizy mocnych i słabych stron.

Cele strategii tworzą strukturę na którą składają się :

- Misja strategii- odnosząca się do głównej idei dokumentu i wskazująca na pożądaný stan do jakiego należy dążyć wdrażając poszczególne cele,
- cel nadrzędny określający główny kierunek działań,
- cele operacyjne- zdefiniowane dla każdego z priorytetów i precyzujące w jaki sposób poszczególne priorytety będą wdrażane za pomocą określonych działań.

Misją strategii jest:

Wzmocnienie rodzin, przeciwdziałanie różnym formom marginalizacji i wykluczenia społecznego oraz podniesienie jakości życia mieszkańców

Wypełnienie tak sformułowanej misji wymaga wdrożenia celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań.

cel strategiczny 1.

Poprawa skuteczności wsparcia w obszarze uzależnień i przemocy w rodzinie

cele operacyjne: 1

Udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym problemem uzależnień i przemocy

cel operacyjny 2

Przeciwdziałanie oraz profilaktyka uzależnień

Działania:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej, psychologicznej,
- zintegrowanie w gminie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- w razie potrzeby utworzenie w gminie mieszkań chronionych dla ofiar przemocy w rodzinie lub zapewnienie tym osobom miejsc w ośrodkach wsparcia, a także kierowanie sprawców przemocy do udziału w zajęciach korekcyjno- edukacyjnych,
- podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych uzależnieniami oraz problemem przemocy,
- organizowanie działań szkoleniowo- warsztatowych dla rodziców,
- zmniejszanie skutków ubóstwa poprzez systematyczną pomoc finansowa i rzeczową realizowaną przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,

- systematyczny monitoring zjawisk patologicznych na terenie gminy,
- organizowanie i wspieranie akcji informacyjnych o skutkach uzależnień, przemocy,
- realizacja programów profilaktycznych w szkołach,
- wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez poradnictwo, przyznanie asystenta rodzin.

Termin realizacji : 2021-2028

Realizatorzy: Urząd Gminy, MOPS, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, OKIS, GKRPA, organizacje pozarządowe.

Cel strategiczny 2

Utrzymanie seniorów, osób długotrwale chorych, niepełnosprawnych w ich miejscach zamieszkania oraz wyrównywanie ich szans.

cel operacyjny: 1

Zwiększenie dostępu do usług i świadczeń

cel operacyjny:2

Ograniczanie skutków niepełnosprawności oraz tworzenie warunków do społecznej i zawodowej aktywności osób nią dotkniętych

Działania:

- udzielanie osobom starszym, niepełnosprawnym, chorym wsparcia w postaci pracy socjalnej oraz pomocy finansowej i rzeczowej,
- inicjowanie wśród mieszkańców działań samopomocowych,
- podjęcie działań w celu utworzenia na terenie gminy klubu seniora,
- wspieranie inicjatyw służących zwiększeniu aktywności osób starszych i niepełnosprawnych oraz wykorzystujących ich potencjał,
- podejmowanie i rozszerzanie współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych, chorych, niepełnosprawnych,

- promowanie zdrowego i aktywnego trybu życia,
- prowadzenie działań edukacyjnych wśród uczniów i rodziców na temat rozumienia potrzeb osób długotrwale chorych, starszych, niepełnosprawnych,
- likwidacja barier funkcjonalnych,
- rozwijanie usług opiekuńczych,
- rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego dla osób starszych, niepełnosprawnych, zapewnienie dostępu do kultury i rekreacji poprzez organizowanie imprez środowiskowych, wycieczek, zajęć, spotkań integracyjnych,
- tworzenie i wdrażanie programów na rzecz aktywności ludzi starszych,
- wsparcie finansowe oraz rzeczowe starszych, niepełnosprawnych, przewlekle chorych.

Termin realizacji: 2021-2028

Realizatorzy: Urząd Gminy, MOPS, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, OKIS, GKRPA. organizacje pozarządowe.

Cel strategiczny 3

Zapewnienie dzieciom i młodzieży prawidłowych warunków rozwoju, wspieranie rodzin

cel operacyjny: 1

Pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji rodzicielskich

cel operacyjny: 2

Umożliwienie dzieciom i młodzieży wszechstronnego rozwoju

Działania:

- praca socjalna w szczególności z rodzinami wymagającymi wsparcia z problemem ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- prowadzenie wśród rodzin edukacji w zakresie właściwego pełnienia ról rodzicielskich,

- utrzymanie a w razie konieczności zwiększenie liczby asystentów rodziny,
- zapewnienie rodzinom oraz osobom samotnie wychowującym dzieci szerszego dostępu do poradnictwa specjalistycznego,
- kontynuowanie działań na rzecz integracji rodzin min. organizacja festynów, pikników,
- zwiększanie dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego,
- integrowanie i koordynowanie działań na rzecz rodziny i dziecka poprzez stałą współpracę placówek oświatowych, pomocy społecznej, organizacji pozarządowych i kościoła.

Termin realizacji: 2021-2028

Realizatorzy: Urząd Gminy, MOPS, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, OKIS, GKRPA, organizacje pozarządowe.

Cel strategiczny 4

Podniesienie bezpieczeństwa mieszkańców gminy

cel operacyjny: 1

Podejmowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych

cel operacyjny: 2

Przeciwdziałanie przestępczości wśród nieletnich

Działania:

- zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców poprzez remont dróg, budowę chodników, budowę przejść dla pieszych, oświetlenia i miejsc parkingowych,
- współpraca z policją, prokuraturą, sądem na rzecz przeciwdziałania przestępczości,
- patrolowanie i wizytowanie miejsc publicznych w gminie szczególnie w godzinach wieczornych,
- podejmowanie przedsięwzięć edukacyjnych, informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie),
- zapewnienie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego,

- realizacja programów edukacyjnych w placówkach oświatowych i włączanie w ich realizację policjantów.

Termin realizacji: 2021-2028

Realizatorzy: Urząd Gminy, MOPS, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, OKIS, GKRPA.

2. ZAKŁADANE REZULTATY

Zakłada się że realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Prószków przyniesie:

- stały monitoring problemów społecznych,
- wzrost aktywności na rzecz rozwiązywania problemów społecznych innych podmiotów niż jednostki gminne,
- interdyscyplinarne rozwiązania problemów społecznych,
- zwiększenie udziału obywateli i organizacji pozarządowych w tworzeniu lokalnych rozwiązań poprawiających życie mieszkańców,
- podniesienie poziomu aktywności społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem,
- zwiększenie oferty pomocowej dla osób starszych, niepełnosprawnych, długotrwale chorych,
- wzrost atrakcyjności gminy jako przyjaznego dla mieszkańców miejsca życia.

3. RAMY FINANSOWE

Potrzeba określenia ram finansowych strategii wynika z art. 16b ust 2 pkt 3 lit c ustawy o pomocy społecznej. Jednym z warunków realizacji wskazanych celów jest jej finansowanie. Podstawowym źródłem finansowania będą środki pochodzące z budżetu gminy. Osiągnięcie zamierzonych celów, zaplanowane działania będą finansowane także przez: budżet wojewody, budżet samorządu województwa, projekty systemowe i konkursowe w ramach środków z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, środki finansowe pozyskane przez organizacje pozarządowe, inne źródła.

4. SYSTEM WDROŻENIA, MONITORING i EWALUACJA STRATEGII

Aby narzędzie jakim jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych mogło być skuteczne musi zostać logistycznie wdrożone do realizacji. Koordynatorem Strategii jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Prószkowie.

Głównym partnerem jest gmina Prószków.

Po uchwaleniu Strategii przez Radę Miejską zostanie ona umieszczona na stronie internetowej Gminy oraz MOPS w Prószkowie.

Monitoring realizacji strategii prowadzony będzie na bieżąco. Umożliwi on bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych działań lub pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku np. zmian regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Monitoring zapisów strategicznych, polegający na zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych działań, będzie prowadzony przez podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji. Gromadzone dane pozwolą identyfikować i rozwiązywać problemy, które mogą pojawiać się w czasie jej realizacji.

Zebrane i opracowane w procesie monitoringu dane posłużą do ewaluacji strategii, której ogólnym celem jest podwyższenie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji strategii. Głównym zadaniem ewaluacji jest dążenie do stałego ulepszania skuteczności i efektywności interwencji rozumianej nie tylko jako pozytywne efekty społeczne lub gospodarcze, lecz także jako zwiększenie przejrzystości i promowanie działań podejmowanych przez władze lokalne.

Co roczne informacje dotyczące realizacji celów zawartych w strategii, aż do końcowej ewaluacji, która obejmie całość założeń strategii, będą przedstawiane przez MOPS w Prószkowie w sprawozdaniach z działalności ośrodka za rok ubiegły. Końcowa ewaluacja posłuży samorządowi w ocenie realnej sytuacji i stanu rozwiązania problemów w Gminie

a także będzie narzędziem, pomagającym w podejmowaniu właściwych decyzji dotyczących kształtu polityki gminy w kolejnych latach.

Planuje się przeprowadzenie ewaluacji końcowej w 2028r. która będzie stanowić obiektywną ocenę założeń, procesu realizacji i rezultatów pod względem skuteczności, trwałości, efektywności, a także użyteczności podjętych w ramach strategii działań.

5. PODSUMOWANIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2028 będzie realizowana w szczególności poprzez następujące programy:

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,

Gminny program przeciwdziałania narkomanii,

-Gminny program wspierania rodziny,

- Gminny program przeciwdziałania przemocy oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,

-Program współpracy gminy Prószków z organizacjami pozarządowymi.

Skuteczność wdrożenia dokumentu będzie zależała od środków finansowych posiadanych i pozyskanych przez samorząd gminy lub inne podmioty uczestniczące w realizacji strategii.

Analiza problemów społecznych obejmuje opis najczęściej występujących zjawisk, sytuacji, które mogą stać się przyczyną trudnych sytuacji mieszkańców naszej Gminy.

Strategia jest próbą przedstawienia z jednej strony rozmiarów problemów a z drugiej przedstawia wsparcie społeczne z jakiego mogą mieszkańcy korzystać.

Do analizy wykorzystano dane z różnych instytucji.

Z uwagi na brak niektórych danych i trudności w zbadaniu wielu zjawisk, powyższe opracowanie nie jest dokładnym obrazem problemów.

Zgodnie z celami strategicznymi głównym założeniem niniejszego dokumentu jest to, że jego realizacja powinna przyczynić się do dobrej jakości życia mieszkańców gminy Prószków ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży i osób starszych. Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za

pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości Gminy, natomiast Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznano za kluczowe, a więc umożliwiające najsukuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.

Działania w obszarze rozwiązywania problemów społecznych powinny być realizowane w ramach zintegrowanego systemu współpracy różnych podmiotów należących do różnych sektorów życia publicznego.